

Erasmus+

IZOBRAŽEVANJE in
USPOSABLJANJE

Erasmus+

Naslov: **ERASMUS+: IZOBRAŽEVANJE in USPOSABLJANJE**
Izdajatelj: **CMEPIUS, Ljubljana, Ob železnici 30a**
Tisk: **Tiskarna Radovljica, september 2014**
Oblikovanje: **Simetrija d.o.o.**
Naklada: **3000 izvodov, brezplačna publikacija**

Vse informacije, podane v pričujoči publikaciji, so zgolj informativnega značaja in so predstavljene z namenom seznanjanja o obstoju programa ERASMUS+, predvsem pa o možnostih, ki jih program ponuja za področje IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA.

Izpostavljene so aktivnosti, ki jih upravljajo nacionalne agencije v posameznih državah, torej decentralizirane aktivnosti.

Prijaviteljem svetujemo, da si pred pripravo predloga projekta, s katerim bi se želeli potegovati za vstop v program in s tem za dodelitev finančne podpore iz programa, obvezno preberejo za posamezno leto veljavni VODNIK PO PROGRAMU (Erasmus+ Programme Guide), ki natančno in podrobno določa pogoje za vključitev, merila za sprejem v program ter obveznosti upravičencev, katerih projekti so sprejeti v program. Prav tako naj se udeležijo delavnic za prijavitelje pred posameznim prijavnim rokom in spremljajo spletno stran ERASMUS+ (www.erasmuplus.si).

ERASMUS+

ERASMUS+ je program Evropske unije na področju izobraževanja, poklicnega usposabljanja, mladine in športa in v svojih širokih okvirih združuje različne dosedanje programe EU, dodano pa je tudi novo področje – šport. Izvajanje programa sledi naslednjim splošnim ciljem:

- + ciljem strategije Evropa 2020, še zlasti na področju izobraževanja;
- + ciljem strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020), vključno z ustreznimi merili uspešnosti;
- + trajnostnemu razvoju partnerskih držav na področju visokošolskega izobraževanja;
- + splošnim ciljem prenovljenega okvira za evropsko sodelovanje na področju mladine (2010–2018);
- + ciljem razvoja evropske razsežnosti v športu (zlasti množičnem) v skladu z delovnim načrtom Evropske unije na področju športa;
- + spodbujanju evropskih vrednot v skladu z 2. členom Pogodbe o Evropski uniji.

Splošne cilje dopolnjujejo specifični cilji programa za vsako področje.

Po vsebinski zasnovi in priložnostih, ki jih ponuja, je program razdeljen na tri velika področja:

področje IZOBRAŽEVANJA IN POKLICNEGA USPOSABLJANJA

ponuja priložnosti za **šolski sektor** (douniverzitetno izobraževanje), **sektor poklicnega izobraževanja in usposabljanja**, **sektor terciarnega izobraževanja** ter **sektor izobraževanja odraslih**, **Jean Monnet** pa omogoča podporo študiju evropskih integracij prek podpore visokošolskim institucijam;

področje MLADINE

ponuja priložnosti za **mladinski sektor**;

področje ŠPORTA

se osredotoča na **sektor športa** in večje mednarodne projekte sodelovanja ali večje evropske dogodke na tem področju;

program JEAN MONNET

nudi podporo poučevanju in raziskovanju s področja študij evropskih integracij po vsem svetu.

Možnosti podpore iz programa za področje IZOBRAŽEVANJA IN POKLICNEGA USPOSABLJANJA ter področje MLADINE so razdeljene v tri skupine ključnih ukrepov.

Ključni ukrep 1 je namenjen predvsem učni mobilnosti posameznikov, katere osrednji namen je učna korist za sodelujočega posameznika ali posameznico.

Ključni ukrep 2 je namenjen strateškemu sodelovanju partnerjev iz različnih držav z namenom uresničitve konkretnega in trajnega rezultata za razvoj različnih področij izobraževanja, usposabljanja in mladine, več povezav med svetom učenja in svetom dela ali prenosa dobrih praks na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine.

Ključni ukrep 3 je namenjen podpori reform politik, zato so dotacije namenjene sodelovanju odločevalcev in ključnih akterjev za posamezna področja.

Pretekle izkušnje in pogled v prihodnost

Program Erasmus+ temelji na dosežkih več kot petindvajsetletnega izvajanja evropskih programov na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine ter zajema evropsko in mednarodno razsežnost sodelovanja.

Erasmus+ je nastal z združitvijo naslednjih evropskih programov, ki jih je izvajala Komisija v obdobju 2007–2013:

- + program Vseživljenjsko učenje,
- + program Mladi v akciji,
- + program Erasmus Mundus,
- + Tempus,
- + Alfa,
- + Edulink,
- + programi sodelovanja z industrializiranimi državami na področju visokošolskega izobraževanja.

Ti programi so podpirali ukrepe na področju visokošolskega izobraževanja (vključno z mednarodno razsežnostjo¹), poklicnega izobraževanja in usposabljanja, šolskega izobraževanja, izobraževanja odraslih in mladine (vključno z mednarodno razsežnostjo).

Erasmus+ želi preseči te programe s spodbujanjem sinergij in medsebojnega bogatenja na različnih področjih izobraže-

vanja, usposabljanja in mladine, z brisanjem umetnih meja med različnimi ukrepi in oblikami projektov, s podpiranjem novih idej, privabljanjem novih akterjev iz sveta dela in civilne družbe ter pospeševanjem novih oblik sodelovanja. Cilj programa Erasmus+ je postati učinkovitejši instrument za izpolnjevanje dejanskih potreb v zvezi z razvojem človeškega in družbenega kapitala v Evropi in drugod po svetu.

Področje izobraževanja in usposabljanja

Področje IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA poleg splošnih ciljev programa ERASMUS+ zasleduje tudi **posebne cilje**:

- + izboljšati raven ključnih kompetenc in spretnosti, zlasti glede njihove ustreznosti za trg dela in njihovega prispevka h kohezivni družbi, predvsem z več priložnostmi za učno mobilnost in okrepljenim sodelovanjem med svetom izobraževanja in usposabljanja ter svetom dela;
- + spodbujati krepitev kakovosti, odličnost inovacij in internacionalizacijo na ravni izobraževalnih institucij in institucij za usposabljanje, zlasti z boljšim mednarodnim sodelovanjem med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi deležniki;
- + spodbujati nastanek evropskega prostora vseživljenjskega učenja, katerega namen je dopolnjevati reforme politik na nacionalni ravni ter podpirati posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja, zlasti z okrepljenim sodelovanjem glede politik, boljšo uporabo orodij Evropske unije za preglednost in priznavanje ter z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o evropskem prostoru;
- + izboljšati mednarodno razsežnost izobraževanja in usposabljanja, zlasti s sodelovanjem med institucijami programa in partnerskih držav na področju PIU ter visokošolskega izobraževanja, s povečanjem privlačnosti evropskih visokošolskih institucij in podpiranjem zunanjega delovanja EU, vključno z njenimi razvojnimi cilji, in sicer s spodbujanjem mobilnosti in sodelovanja med visokošolskimi institucijami programa iz partnerskih držav ter s ciljno usmerjeno krepitvijo zmogljivosti v partnerskih državah;
- + izboljšati poučevanje in učenje jezikov ter spodbujati široko jezikovno raznolikost in medkulturno zavest EU.

Prednostne naloge

V tem okviru in v skladu z letnim delovnim programom, ki ga sprejme Komisija, se bo sledilo naslednjim prednostnim nalogam politik:

- + razvijanje osnovnih in interdisciplinarnih spretnosti, na primer podjetništva, digitalnih spretnosti in večjezičnosti na vseh področjih izobraževanja in usposabljanja z uporabo inovativnih in v učeče se usmerjenih pedagoških pristopov ter razvojem ustreznih metod vrednotenja in izdajo potrdil glede na učne rezultate;
- + izboljševanje uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) v poučevanju in učenju s podpiranjem učenja in dostopa do prosto dostopnih učnih virov (PDUV) na področju izobraževanja in usposabljanja, podpiranje praks poučevanja in vrednotenja, ki temeljijo na IKT, ter spodbujanje preglednosti pravic in obveznosti uporabnikov ter ustvarjalcev digitaliziranih vsebin;
- + spodbujanje večje skladnosti med različnimi orodji EU ter nacionalnimi orodji za preglednost in priznavanje, da se zagotovi neovirano čezmejno priznavanje spretnosti in kvalifikacij;
- + podpiranje prilagajanja dodeljevanja sredstev in naložb v izobraževanje in usposabljanje na nove potrebe ter razvoja boljših pristopov do dodeljevanja sredstev za razvoj spretnosti, zlasti s partnerstvi in delitvijo stroškov; spodbujanje razprav o učinkovitih in trajnostnih naložbah v izobraževanje in usposabljanje na evropski in nacionalni ravni z vključevanjem vseh pomembnih deležnikov.

KLJUČNI UKREP 1

Učna mobilnost posameznikov

Učna mobilnost je tisti del programa Erasmus+, ki mu je posvečeno največ pozornosti in sredstev. Izzivi, s katerimi se soočajo posamezniki, še posebno mladi, v današnjem času zahtevajo kompetence, znanja in spretnosti tako za delo kot za življenje. Ukrep mednarodne učne mobilnosti pomembno pripomore prav k pridobivanju tovrstnega znanja in izkušenj. Poleg tega, da mobilnost pripomore k osebni in strokovni rasti posameznikov, postopoma spreminja tudi sam način izobraževanja, usposabljanja, njegovo kakovost, inovativnost in mednarodno dimenzijo. V vsaki aktivnosti v projektu sta namreč vključena vsaj dva partnerja iz različnih upravičenih držav, od katerih mora biti eden iz programske države.

Področje ŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

Glavni namen tovrstnih projektov mobilnosti je krepitev strokovnega profila pedagoškega osebja ter posledično dvig kakovosti, inovativnosti in kreativnosti v šolskem izobraževanju.

Projekti mobilnosti neposredno prispevajo k boljšim kompetencam in kvalifikacijam pedagoškega osebja, širšemu razumevanju sistemov izobraževanja, izboljšanju znanja tujih jezikov, večji motivaciji na delovnem mestu, boljši strategiji internacionalizacije in posledično večji in sistematični vpetosti šole v mednarodni prostor.

Projekti mobilnosti na področju šolskega izobraževanja podpirajo poučevanje ali

usposabljanje osebja, ki prihaja iz tovrstnih organizacij. Mobilnost je lahko v obliki poučevanja ali usposabljanja omenjenega osebja na partnerski organizaciji v tujini. Usposabljanje zajema udeležbo na strukturiranem tečaju oz. usposabljanju ali izobraževalni obisk na delovnem mestu (job shadowing) kolegov partnerske organizacije.

Pri sami pripravi in izvedbi projekta mobilnosti je pomembno, da organizacija prijaviteljica izhaja iz svojih potreb (organizacije, okolja, sektorja ...), skupaj s kakovostnimi in ustreznimi partnerji v tujini načrtuje aktivnosti projekta, predvidi učinke in rezultate na različnih nivojih (na

posameznika, organizacijo, regijo, sektor, področje) in skrbi za integracijo in uporabo rezultatov za svoj nadaljnji strateški razvoj.

Šole in vrtci v svoji mednarodni zgodbi ne smejo spregledati tudi prednosti in

koristi, ki jih prinaša platforma eTwinning. Virtualni prostor za sodelovanje omogoča dostop do zbirke podatkov o različnih izobraževalnih priložnostih, primerov dobrih praks in drugih spletnih storitev za pedagoško osebje.

Pogoji upravičenosti za pridobitev podpore iz programa ERASMUS+:

- + **Upravičeni prijavitelji:** vrtci in šole, ki zagotavljajo splošno, poklicno ali strokovno izobraževanje in so vpisani na ustrezen seznam pri resornem ministrstvu
- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** institucija prijaviteljica
- + **Upravičeni udeleženci:** pedagoško osebje institucije prijaviteljice
- + **Trajanje projekta:** 1 ali 2 leti
- + **Trajanje aktivnosti mobilnosti posameznika v projektu:** najmanj 2 dni in največ 2 meseca, brez upoštevanja časa, potrebnega za potovanje
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni izmed programskih držav, iz katere prihaja partner v projektu

Področje POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

Glavni namen projektov mobilnosti je krepitev zaposljivosti mladih in olajšanje njihovega prehoda na trg dela, razvijanje partnerstva med izobraževanjem in zaposlovanjem, zlasti na področjih potencialne rasti ali področjih, na katerih primanjkuje kvalifikacij, ter usklajevanje politike PIU z lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi strategijami gospodarskega razvoja.

Projekti mobilnosti na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja (PIU) omogočajo mobilnost dijakom in

osebju, ki so vključeni v PIU. Dijaki lahko v tujini opravljajo prakso v podjetju ali na sorodni šoli, osebje pa se lahko mobilnosti v tujini udeleži z namenom poučevanja ali poglobljanja svojega znanja (sledenje na delovnem mestu) pri sodelavcih z določenega področja.

Pri sami pripravi in izvedbi projekta je pomembno, da organizacija prijaviteljica izhaja iz svojih potreb, skupaj s kakovostnimi in ustreznimi partnerji iz tujine načrtuje aktivnosti projekta, predvidi

učinke in rezultate na različnih nivojih (na posameznika, organizacijo, regijo, sektor, področje). Projekt naj bo oblikovan kot del strateškega pristopa sodelujočih organizacij s ciljem posodobiti in internacionalizirati njihovo poslanstvo, odziva naj se na jasno opredeljene potrebe po usposabljanju osebja in naj bo podprt z ustreznimi ukrepi za izbor, pripravo na mobilnost za vse udeležence in kakovostno izvedbo.

Kakovost projekta se kaže tudi z

ustreznim priznavanjem učnih rezultatov mobilnosti udeležencev (uporabo principov evropskega kreditnega sistema ECVET) ter z razširjanjem in splošno uporabo učinkov in rezultatov projekta na posameznika, organizacijo in okolje tako med življenjskim ciklom projekta kot tudi po njem. Učinki naj bodo vidni tudi na lokalni, regionalni, nacionalni in/ali evropski ravni in se po možnosti integrirajo v nadaljnji strateški razvoj organizacije.

Akreditacija organizacij poklicnega izobraževanja in usposabljanja

Eden od ciljev programa Erasmus+ je povečati kakovost mobilnosti ter podpreti internacionalizacijo organizacij na področju PIU. Za organizacije, ki izvajajo visokokakovostne projekte mobilnosti za dijake in osebje poklicnega izobraževanja in usposabljanja, je v prihodnje predvidena možnost pridobitve Erasmus+ listine za mobilnost v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU).

Namen listine je spodbuditi organizacije k nadaljnjemu razvijanju svoje mednarodne strategije, omogočala bo oddajo prijavnice za projekt mobilnosti na podlagi poenostavljenega postopka. Pridobitev listine bo možna prek prijave na poseben razpis.

Pogoji upravičenosti za pridobitev podpore iz programa ERASMUS+:

- + **Upravičeni prijavitelji:** organizacije, ki so aktivne na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, oz. konzorcij takšnih organizacij
- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** organizacija prijaviteljica (ali konzorcij) in vsaj ena organizacija gostiteljica
- + **Upravičeni udeleženci:** osebje in dijaki organizacije prijaviteljice (in v primeru konzorcija partnerskih organizacij)
- + **Trajanje projekta:** 1 ali 2 leti
- + **Trajanje aktivnosti mobilnosti posameznika v projektu:** najmanj 2 dni in največ 2 meseca, brez upoštevanja časa, potrebnega za potovanje
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni izmed programskih držav, iz katere prihaja partner v projektu

Projekti mobilnosti na področju visokošolskega izobraževanja nadaljujejo in z novo aktivnostjo izmenjav mladih diplomantov za prakse dopolnjujejo širše poznane in že dobro ustaljene aktivnosti študentskih izmenjav Erasmus za študij in prakso in izmenjav predavateljev in zaposlenih na visokošolskih institucijah. Namen projektov je doprinesti k uresničevanju ciljev, zapisanih v evropskih strateških dokumentih (Evropa 2020, Strategija Izobraževanje in usposabljanje, Bolonjske prenovne), v prvi vrsti dokumenta Spodbujanje rasti in delovnih mest – program za posodobitev evropskih visokošolskih sistemov, tj. povečanje števila mobilnih študentov k cilju dvajset odstotkov do leta 2020, krepitev čezmejnega sodelovanja ter krepitev in uskladitev spretnosti, pridobljenih v času študija, s tistimi, ki jih postavlja trg dela.

V praksi bodo projekti finančno podpirali izmenjave študentov in mladih diplomantov in jim omogočili dolgoročno opravljanje študijskih in praktičnih obve-

znosti na eni od evropskih visokošolskih institucij ali v podjetju, jim nudili nepozabno kulturno, jezikovno in zrelostno izkušnjo, osebno rast, nova znanstva ter povečali njihovo možnost zaposlitve po končanem študiju. Študenti in mladi diplomanti bodo pridobili tudi izkušnjo in spretnosti sobivanja in dela v mednarodno pisanem okolju.

Izmenjave predavateljev in zaposlenih bodo pripomogle k obogatitvi domačih predavanj in prinesle nove, drugačne prakse delovanja visokošolskih institucij v Sloveniji ter pomembno prispevale h krepitvi njihove internacionalizacije.

Pri izvedbi projekta so se visokošolske institucije zavezale načelom Erasmus listine za terciarno izobraževanje, tj. upoštevanju kakovostne izvedbe projekta mobilnosti, ki bo temeljila na transparentnosti, nudenju enakih možnosti vsem, priznavanju v tujini pridobljenih izkušenj in opravljenih študijskih obveznosti ter kakovostni jezikovni in kulturni pripravi udeležencev.

Pogoji upravičenosti za pridobitev podpore iz programa ERASMUS+:

- + **Upravičeni prijavitelji:** slovenske visokošolske institucije, ki so nosilke Erasmus listine za terciarno izobraževanje (EHE), ali nacionalni konzorcij organizacij za mobilnost, dejavnih na področju trga dela ali izobraževanja in usposabljanja
- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** posamezna nosilka EHE ali nacionalni konzorcij; v primeru nacionalnega konzorcija za mobilnost mora ta obsegati partnerstvo vsaj treh organizacij, od tega morata biti vsaj dve nosilki EHE
- + **Upravičeni udeleženci:** študenti, mladi diplomanti, osebje visokošolskih institucij in vabljeni predavatelji iz podjetij
- + **Trajanje projekta:** 16 ali 24 mesecev, certifikat za konzorcij za mobilnost tri zaporedna razpisna leta

- + **Trajanje aktivnosti mobilnosti posameznika v projektu:** najmanj 2 meseca in največ 12 mesecev za študente in mlade diplomante za namen prakse; najmanj 3 mesece in največ 12 mesecev za študente za namen študija; najmanj 2 dni in največ 2 meseca za osebje, brez upoštevanja časa, potrebnega za potovanje
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni od programskih držav, iz katere prihaja partner v projektu

Področje **IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH**

Glavni namen tovrstnih projektov mobilnosti je prispevati k strateškim ciljem na področju izobraževanja odraslih, in sicer zmanjšati število odraslih z nizkimi kvalifikacijami, krepiti informacije in dostop do vseživljenjskega svetovanja ter prilagoditi priložnosti izobraževanja odraslih potrebam učečega se odraslega.

Konkretnije bodo projekti mobilnosti neposredno prispevali h krepitvi spretnosti in kompetenc osebja v izobraževanju odraslih, kar bo pomembno vplivalo na dvig kakovosti poučevanja in učenja odraslih. Posledično bodo učeči se odrasli pridobili spretnosti in znanja, potrebne za trg dela in družbo, organizacije za izobraževanje odraslih pa bodo krepile svojo internacionalizacijo in kapacitete svojega osebja.

Projekti mobilnosti na področju izobraževanja odraslih podpirajo poučevanje ali

usposabljanje osebja, ki prihaja iz tovrstnih organizacij. Mobilnost je lahko v obliki poučevanja ali usposabljanja omenjenega osebja na partnerski organizaciji v tujini, lahko je v obliki udeležbe na strukturiranem tečaju oz. usposabljanju ali v obliki izobraževalnega obiska na delovnem mestu v partnerski organizaciji.

Pri sami pripravi in izvedbi projekta mobilnosti je pomembno, da organizacija prijaviteljica izhaja iz svojih potreb (organizacije, okolja, sektorja ...), skupaj s kakovostnimi in ustreznimi partnerji v tujini načrtuje aktivnosti projekta, predvini učinke in rezultate na različnih nivojih (na posameznika, organizacijo, regijo, sektor, področje) in skrbi za integracijo in uporabo rezultatov za svoj nadaljnji strateški razvoj.

Pogoji upravičenosti za pridobitev podpore iz programa ERASMUS+:

- + **Upravičeni prijavitelji:** posamezna organizacija ali nacionalni konzorcij organizacij za izobraževanje odraslih
- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** organizacija prijaviteljica
- + **Upravičeni udeleženci:** osebje organizacije prijaviteljice
- + **Trajanje projekta:** 1 ali 2 leti
- + **Trajanje aktivnosti mobilnosti posameznika v projektu:** najmanj 2 dni in največ 2 meseca, brez upoštevanja časa, potrebnega za potovanje
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni izmed programskih držav, iz katere prihaja partner v projektu

KLJUČNI UKREP 2

Strateška partnerstva

Ključni ukrep 2 je namenjen podpori projektom sodelovanja partnerjev iz različnih držav z namenom spodbujanja razvoja in inovacij na enem ali več področjih programa, pri čemer izvedba projekta prinaša konkretne in trajne rezultate z jasno predvideno uporabno vrednostjo za širši krog možnih uporabnikov takšnih rezultatov.

Projekti strateških partnerstev na področju izobraževanja in usposabljanja

Omogočajo sodelovanje organizacijam, ki so dejavne na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine, ter podjetjem, javnim organom in organizacijam civilne družbe, ki so dejavni v različnih družbeno-gospodarskih sektorjih. Namen sodelovanja je izmenjava ali oblikovanje inovativnih praks, ki vodijo do visokokakovostnega poučevanja, usposabljanja, učenja, mladinskega dela, institucionalnih posodobitev in družbenih inovacij. Erasmus+ ponuja izjemno prilagodljivost aktivnosti, ki jih lahko izvajajo strateška partnerstva, če je v predlogu utemeljeno, da so le-te najustreznejše za doseganje ciljev, opredeljenih v projektu.

Katere dejavnosti so podprte v strateškem partnerstvu?

V življenjskem ciklu projekta lahko strateška partnerstva običajno izvedejo široko paleto dejavnosti, na primer:

- + dejavnosti, ki krepijo sodelovanje med organizacijami, da se vzpostavi **izmenjava praks**;
- + dejavnosti, ki spodbujajo **razvoj, preizkušanje in/ali izvajanje inovativnih praks** na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine;
- + dejavnosti, ki pospešujejo **priznavanje in potrjevanje znanja, spretnosti in kompetenc**, pridobljenih s formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem;
- + dejavnosti **sodelovanja med regionalnimi organi** za spodbujanje razvoja sistemov na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine ter njihovega vključevanja v ukrepe za lokalni in regionalni razvoj;
- + mednarodne pobude, ki podpirajo podjetniško miselnost in spretnosti za **spodbujanje aktivnega državljanstva in podjetništva** (vključno s socialnim podjetništvom).

Strateška partnerstva lahko organizirajo tudi dejavnosti učenja, poučevanja ali usposabljanja za posameznike, če to prispeva dodano vrednost pri doseganju ciljev projekta.

Kdo lahko sodeluje v strateškem partnerstvu?

V strateških partnerstvih lahko sodeluje katera koli organizacija, ki je dejavna na katerem koli področju izobraževanja, usposabljanja in mladine ali v drugih družbeno-gospodarskih sektorjih, ali organizacije, ki izvajajo interdisciplinarne dejavnosti na različnih področjih (npr. lokalni in regionalni organi, centri za priznavanje in potrjevanje, gospodarske zbornice, trgovinske organizacije, centri za usmerjanje, kulturne organizacije). Glede na cilj projekta bi v strateška partnerstva moral biti vključen najbolj ustrezen in raznolik nabor partnerjev, da lahko ustvarijo vzajemne koristi na podlagi različnih izkušenj, profilov in posebnega strokovnega znanja ter pomembne in visokokakovostne rezultate projekta.

Praviloma so strateška partnerstva namenjena sodelovanju med organizacijami s sedežem v državah programa. Vendar pa lahko organizacije iz partnerskih držav sodelujejo v določenih strateških partnerstvih kot partnerice (ne kot prijaviteljice), če njihova udeležba k projektu prispeva bistveno dodano vrednost (v vseh, razen v strateških partnerstvih, kjer sodelujejo zgolj šole).

Pogoji upravičenosti za pridobitev podpore za strateška partnerstva na področju izobraževanja in usposabljanja iz programa ERASMUS+:

Področje ŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA

- + **Upravičeni prijavitelji:** katera koli pravna oseba s področja izobraževanja, usposabljanja in mladine
 - Izjema 1:* SP (strateška partnerstva) zgolj med šolami (sodelujejo lahko le vrtci, OŠ in SŠ, zavodi za otroke s posebnimi potrebami, dijaški domovi in glasbene šole, ki so uvrščene na nacionalni seznam).
 - Izjema 2:* SP med regijami (prijavitelji so lahko lokalne/regionalne oblasti/organi, uvrščeni na nacionalni seznam).

- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** organizacija prijaviteljica in dve organizaciji iz treh različnih programskih držav; sodelujejo lahko tudi organizacije iz partnerskih držav
 - Izjema 1:* SP zgolj med šolami: sodelujeta lahko minimalno dve upravičeni organizaciji – organizacija prijaviteljica in ena organizacija iz dveh različnih programskih držav. Organizacije iz partnerskih držav niso upravičene do sodelovanja.
 - Izjema 2:* SP med lokalnimi/regionalnimi oblastmi/organi: sodelujeta lahko minimalno dve lokalni/regionalni oblasti/organa. Iz vsake regije sodeluje ena lokalna/regionalna oblast/organ in najmanj ena šola/vrtec/dijaški dom/glasbena šola/zavod za otroke s posebnimi potrebami ter ena lokalna organizacija, ki je dejavna na drugem področju izobraževanja, usposabljanja in mladine ali na trgu dela.

- + **Trajanje projekta:** 2 ali 3 leta
- + **Upravičene aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja:** kombinirana mobilnost, ki združuje kratkotrajno dejansko mobilnost in virtualno mobilnost (učenci/dijaki), kratkotrajne izmenjave skupin učencev/dijakov, dolgotrajna učna mobilnost učencev/dijakov; dolgotrajna mobilnost poučevanja ali usposabljanja (osebje); kratkotrajna skupna usposabljanja osebja
- + **Upravičeni udeleženci aktivnosti:** osebje in učenci/dijaki sodelujočih organizacij v partnerstvu
- + **Trajanje aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja v projektu:** kratkotrajna mobilnost od najmanj 5 dni do največ 2 mesecev; dolgotrajna mobilnost od 2 do največ 12 mesecev (v to niso všteti dnevi za potovanje)
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni izmed držav sodelujočih partnerjev (mobilnost učencev/dijakov in dolgotrajna mobilnost osebja v ali iz partnerskih držav ni upravičena)

Področje PIU

- + **Upravičeni prijavitelji:** katera koli pravna oseba s področja izobraževanja, usposabljanja in mladine
- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** organizacija prijaviteljica in dve organizaciji iz treh različnih programskih držav; sodelujejo lahko tudi organizacije iz partnerskih držav
- + **Trajanje projekta:** 2 ali 3 leta
- + **Upravičene aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja:** kombinirana mobilnost, ki združuje kratkotrajno dejansko mobilnost in virtualno mobilnost (dijaki), kratkotrajne izmenjave skupin dijakov, dolgotrajna učna mobilnost učencev/di-jakov; dolgotrajna mobilnost poučevanja ali usposabljanja (osebje); kratkotrajna skupna usposabljanja osebja
- + **Upravičeni udeleženci aktivnosti:** osebje in dijaki, vajenci sodelujočih organizacij v partnerstvu
- + **Trajanje aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja v projektu:** kratkotrajna mobilnost od najmanj 5 dni do največ 2 mesecev; dolgotrajna mobilnost od 2 do največ 12 mesecev (v to niso všteti dnevi za potovanje)
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni izmed držav sodelujočih partnerjev (mobilnost dijakov in dolgotrajna mobilnost osebja v ali iz partnerskih držav ni upravičena)

Področje IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

- + **Upravičeni prijavitelji:** katera koli pravna oseba s področja izobraževanja, usposabljanja in mladine
- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** organizacija prijaviteljica in dve organizaciji iz treh različnih programskih držav; sodelujejo lahko tudi organizacije iz partnerskih držav
- + **Trajanje projekta:** 2 ali 3 leta
- + **Upravičene aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja:** kombinirana mobilnost, ki združuje kratkotrajno dejansko mobilnost in virtualno mobilnost (učeči se odrasli), dolgotrajna mobilnost poučevanja ali usposabljanja (osebje) in kratkotrajna skupna usposabljanja osebja
- + **Upravičeni udeleženci aktivnosti:** osebje in učeči se odrasli sodelujočih organizacij v partnerstvu
- + **Trajanje aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja v projektu:** kratkotrajna mobilnost od najmanj 5 dni do največ 2 mesecev; dolgotrajna mobilnost od 2 do največ 12 mesecev (v to niso všteti dnevi za potovanje)
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni izmed držav izvora sodelujočih partnerjev (mobilnosti učečih se in dolgotrajna mobilnost osebja v ali iz partnerskih držav ni upravičena)

Področje **VISOKOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA**

- + **Upravičeni prijavitelji:** katera koli pravna oseba s področja izobraževanja, usposabljanja in mladine; visokošolske institucije morajo biti nosilke veljavne Erasmus listine za terciarno izobraževanje (ECHE)
- + **Minimalno število organizacij ob prijavi:** organizacija prijaviteljica in dve organizaciji iz treh različnih programskih držav; sodelujejo lahko tudi organizacije iz partnerskih držav
- + **Trajanje projekta:** 2 ali 3 leta
- + **Upravičene aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja:** intenzivni študijski programi (študenti in osebje z namenom poučevanja); kombinirana mobilnost, ki združuje kratkotrajno dejansko mobilnost in virtualno mobilnost (študenti); dolgotrajna mobilnost poučevanja ali usposabljanja (osebje); kratkotrajna skupna usposabljanja osebja
- + **Upravičeni udeleženci aktivnosti:** osebje in študenti sodelujočih organizacij v partnerstvu
- + **Trajanje aktivnosti učenja, poučevanja in usposabljanja v projektu:** kratkotrajna mobilnost od najmanj 5 dni do največ 2 mesecev; kombinirana mobilnost do 2 mesecev; dolgotrajna mobilnost od 2 mesecev do največ 12 mesecev (v to niso všteti dnevi za potovanje)
- + **Lokacija izvajanja aktivnosti v projektu:** v eni izmed držav sodelujočih partnerjev (mobilnost študentov in dolgotrajna mobilnost osebja v ali iz partnerskih držav ni upravičena)

KLJUČNI UKREP 3

Podpora za reformo politik

Na področju **izobraževanja in usposabljanja** ni decentraliziranih aktivnosti v okviru ključnega ukrepa 3.

JEAN MONNET in ŠPORT

V okviru programa **Jean Monnet** in na področju **športa** ni decentraliziranih aktivnosti.

SODELUJOČE DRŽAVE V PROGRAMU

Programske države

Države članice EU:

Avstrija, Belgija, Bolgarija, Ciper, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska in Velika Britanija

Druge programske države:

Islandija, Lihtenštajn, Makedonija, Norveška, Švica² in Turčija

Partnerske države v soseščini

Države Vzhodnega partnerstva:

Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija, Moldavija in Ukrajina

Države južnega Sredozemlja:

Alžirija, Egipt, Izrael, Jordanija, Libanon, Libija, Maroko, Palestina, Sirija in Tunizija

Države Zahodnega Balkana:

Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Kosovo in Srbija

Druge države: Ruska federacija

² Sodelovanje Švice med programskimi državami je predmet sklenitve sporazuma med Švico in EU, o katerem so pogajanja do nadaljnjega zamrznjena.

Druge partnerske države

Druge partnerske države sveta, kot jih določa *Vodnik po programu*.

Sodelovanje partnerjev prek meja Evropske unije

V možnostih, ki se na decentraliziranih ravneh programa ERASMUS+ ponujajo na področju IZOBRAŽEVANJA in POKLICNEGA USPOSABLJANJA, lahko sodelujoči partnerji prihajajo iz programskih in partnerskih držav v soseščini in drugih partnerskih držav.

	KA 1: Učna mobilnost posameznikov	KA 2: Strateška partnerstva
Sodelovanje partnerjev iz partnerskih držav v soseščini in drugih partnerskih držav	DA	DA
Osnovni pogoj za vključitev partnerja iz partnerske države	Objavljen bo ločen razpis zgolj za področje visokošolskega izobraževanja.	Projekt mora vključevati vsaj tri partnerje iz treh programskih držav. Sodelovanje partnerja iz katere koli partnerske države mora predstavljati bistveno dodano vrednost za projekt.

ZNAČILNOSTI PROGRAMA

Posebej je treba opozoriti na naslednje značilnosti programa. Nekatere od teh so podrobneje predstavljene v Erasmus+ Vodniku za prijavitelje in na spletišču Komisije.

Priznavanje in potrjevanje spretnosti in kvalifikacij

Erasmus+ podpira orodja Evropske unije za preglednost in priznavanje (Europass, Youthpass, EOK, ECTS, ECVET itd.). Skupni namen teh orodij je zagotoviti lažje priznavanje spretnosti in kvalifikacij znotraj in zunaj nacionalnih meja, v vseh podsistemih izobraževanja in usposabljanja ter na trgu dela. Orodja bi morala tudi zagotoviti, da politike na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine dodatno prispevajo k ciljem strategije Evropa 2020 glede konkurenčnosti, zaposlovanja in rasti z uspešnejšim vključevanjem na trg dela in večjo mobilnostjo ter pripomorejo,

da se uresničijo njeni krovni cilji izobraževanja in zaposlovanja.

Več informacij je na voljo na spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/mobility_en.htm.

Razširjanje in raba rezultatov projektov

Razširjanje in raba rezultatov je eno od ključnih področij v življenjskem ciklu projekta Erasmus+. Za uspešno razširjanje in rabo rezultatov projekta morajo organizacije, ki so vključene v projekte Erasmus+, pri oblikovanju in izvajanju svojega

projekta posvetiti ustrezno pozornost dejavnostim razširjanja in rabe. Raven in intenzivnost takšnih dejavnosti bi morali biti sorazmerni s področjem uporabe in cilji različnih ukrepov programa Erasmus+. Rezultati, doseženi s posameznim projektom, so morda izjemno pomembni in zanimivi tudi za področja, ki niso zajeta v projekt, in naloga teh posameznih projektov je razviti strategije in metode, ki bodo zagotovile enostaven dostop do razvoja in rezultatov.

Preprost dostop do učnih gradiv, dokumentov in nosilcev podatkov

Erasmus+ spodbuja prost dostop do gradiv, dokumentov in nosilcev podatkov, ki so koristni za učenje, poučevanje, usposabljanje in mladinsko delo ter so ustvarjeni pri projektih, financiranih s programom. Upravičenci do nepovratnih sredstev Erasmus+, ki ustvarjajo tovrstna gradiva, dokumente in nosilce podatkov v okviru katerega koli financiranega projekta, bi jih morali javno objaviti v digitalni obliki ter omogočiti prost dostop na spletu z odprtimi licencami. Upravičenci pa lahko opredelijo najustreznejšo raven prostega dostopa, po potrebi vključno z omejitvami (npr. prepoved izkoriščanja v komercialne namene za tretje osebe), glede na naravo projekta in vrsto gradiva. Zahteva po prostem dostopu ne posega v pravice intelektualne lastnine upravičencev do nepovratnih sredstev.

Mednarodna razsežnost

Erasmus+ vključuje močno mednarodno razsežnost, tj. **sodelovanje s partnerskimi državami**, zlasti na področju visokošolskega izobraževanja in mladine.

Na področju visokošolskega izobraževanja bo Erasmus+ podpiral naslednje glavne ukrepe, ciljno usmerjene v sodelovanje s partnerskimi državami:

- + mednarodno mobilnost posameznikov za pridobitev kreditnih točk in skupni magistrski študij (v okviru ključnega ukrepa 1);
- + projekte krepitve zmogljivosti v visokošolskem izobraževanju (v okviru ključnega ukrepa 2);
- + podporo dialogu o politikah (v okviru ključnega ukrepa 3);
- + dejavnosti programa Jean Monnet.

Nekateri od navedenih ukrepov (tj. mednarodna mobilnost posameznikov za pridobitev kreditnih točk in projekti krepitve zmogljivosti v visokošolskem izobraževanju) bodo podprti s sredstvi zunanjih instrumentov sodelovanja. Ti ukrepi se bodo začeli izvajati pozneje, takoj ko bodo končana pogajanja o teh instrumentih in bodo izpolnjeni vsi potrebni koraki za dodelitev sredstev različnim ukrepom v programu Erasmus+.

Organizacije iz partnerskih držav lahko sodelujejo tudi v drugih ukrepih programa (strateška partnerstva, koalicije znanja, koalicije sektorskih spretnosti, partnerska sodelovanja), če njihova udeležba pomeni dodano vrednost za projekt.

Večjezičnost

Večjezičnost je eden od temeljev evropskega projekta in močan simbol prizadevanja EU za združenost v raznolikosti. Tuji jeziki so ena od pomembnih spretnosti, ki bodo pripomogle k temu, da bodo ljudje bolj pripravljeni na trg dela in čim bolj izkoristili priložnosti, ki bodo na voljo. EU je opredelila cilj, da bi moral vsak državljan imeti priložnost usvojiti vsaj dva tuja jezika že od mladih let.

Spodbujanje učenja jezikov in jezikovne raznolikosti je eden od posebnih ciljev programa.

Enakost in vključevanje

Cilj programa Erasmus+ je spodbujanje enakosti in vključenosti tako, da lajša dostop za učence iz okolij z omejenimi možnostmi in z manj priložnostmi v primerjavi z njihovimi vrstniki. Te osebe so prikrajšane zaradi osebnih težav ali ovir, ki jih omejujejo ali jim preprečujejo, da bi se udeležile nadnacionalnih projektov. Ovine ali težave, s katerimi se srečujejo te osebe, so lahko invalidnost, težave pri izobraževanju, ekonomske ovire, kulturne razlike, zdravstvene težave, družbene ali geografske ovire.

KAJ IN PRI KOM?

Izvajanje programa ERASMUS+ je v pristojnosti 61 nacionalnih agencij v 34 programskih državah (decentralizirani deli programa) in Izvajalske agencije v Bruslju (centralizirani deli programa). V večini programskih držav delujeta dve nacionalni agenciji, v nekaterih celo več. V Sloveniji program upravljata dve nacionalni agenciji, in sicer **CMEPIUS** za področja izobraževanja, poklicnega usposabljanja in športa ter **MOVIT** za področje mladine.

KLJUČNI UKREP 1: UČNA MOBILNOST POSAMEZNIKOV

Področje: Izobraževanje in poklicno usposabljanje

Projekti mobilnosti za študente z namenom študija ali usposabljanja
Projekti poklicnega usposabljanja za dijake srednjih poklicnih in strokovnih šol
Projekti usposabljanja strokovnega osebja na vseh področjih izobraževanja

Jamstvena shema posojil za podiplomski študij
Skupni magistrski študijski programi

Področje: Mladina

Mladinske izmenjave
Evropska prostovoljna služba
Mobilnost mladinskih delavcev

Projekti Evropske prostovoljne službe velikega obsega

ŠPORT

Projekti sodelovanja
Neprofitni evropski športni dogodki

KLJUČNI UKREP 2: STRATEŠKA PARTNERSTVA

Področje: Izobraževanje in poklicno usposabljanje

Strateška partnerstva na področju izobraževanja in usposabljanja

Koalicije znanja
Koalicije sektorskih spretnosti
Krepitev zmogljivosti institucij na področju terciarnega izobraževanja

Področje: Mladina

Strateška partnerstva na področju mladine

Krepitev zmogljivosti na področju mladine

KLJUČNI UKREP 3: PODPORA ZA REFORMO POLITIK

Področje: Izobraževanje in poklicno usposabljanje

Študije, statistike in analize
Podpora evropskim orodjem
Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami
(in druge aktivnosti, ki niso del letnega razpisa)

Področje: Mladina

Srečanja mladih z odločevalci

JEAN MONNET

Jean Monnet moduli
Jean Monnet katedre
Jean Monnet centri odličnosti
Jean Monnet podpora institucijam in združenjem
Jean Monnet mreže
Jean Monnet projekti

VEČ INFORMACIJ

Več splošnih informacij o programu ERASMUS+ najdete na enotni spletni strani programa za Slovenijo (www.erasmusplus.si).

Uporabne povezave

Evropska komisija: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>
Izvajalska agencija (EACEA): <http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus>
Europass: <http://www.europass.si/>

Nacionalna agencija programa ERASMUS+
Področje: Izobraževanje, usposabljanje in šport

CMEPIUS
Ob železnici 30a
1000 Ljubljana
Tel.: 01 620 94 50
E-pošta: info@cmepius.si

www.erasmusplus.si
www.cmepius.si

Za informacije v zvezi s priložnostmi za mlade v okviru programa ERASMUS+ pa se obrnite na MOVIT, nacionalno agencijo programa ERASMUS+, področje Mladina: www.movit.si.

